

הסקופ של "הזמן"

ב-1904 הופיע בוויילנה העיתון היומי "הזמן" שעבר לשם מפטרבורג. היומון "הזמן" הגיע לתפוצה של 8,000 חותמים. עם היומון הופיע גם ירחון בשם זה, בו כתבו ובפעילותו השתתפו טובי הסופרים בני התקופה, בהם שלום עליכם, זלמן שניאור, פרץ הירשביין וראובן בריינין, מחבר ביוגרפיה של הרצל. את הירחון "הזמן" ערך הסופר הצעיר י. ד. ברקוביץ. לאחר שברקוביץ נישא לבתו של שלום עליכם ועזב את העיר, החל לערוך את הירחון דוד פרישמון, שישב בוורשה.

ב-1905 הוציאו המו"לים של "הזמן" גם עיתון יומי ביידיש בשם "דער טאג", אך פרסומו נפסק לאחר מספר חודשים.

"בן ציון כץ היה עתונאי זריז ונועז, שלא נרתע מלפרסם דברים שלא היו רצויים לשלטונות. כאשר השיג בפטרבורג את נוסח הצעת החוקה, שעביד שר הפנים בוליגין, נסע מיד לוויילנה ומסר לדפוס את נוסח הצעת החוקה, לפני שנתפרסם בעתונות הרוסית. נוסח החוקה נדפס בעמוד האחרון של "הזמן", עמוד שהיו מפרסמים בו בדרך כלל מודעות. הצנזור יהושע שטיינברג לא שם לב וחתם כי מותר להדפיס. עתוני רוסיה העתיקו את נוסח החוקה מ"הזמן" והביעו תרעומת על שמסמך חשוב כזה נתפרסם בראשונה בעתון עברי בוויילנה. הממשלה הודיעה כי הנוסח שנתפרסם אינו נכון, אולם הוא היה נכון. בן ציון כץ נקרא לבירור אך לא פגעו בו מפני שהיתה חתימה של הצנזור. הצנזור קיבל על כך נזיפה."

"הזמן" נסגר ב-1907 על ידי השלטונות על שהדפיס חוזר שלטוני חשאי, אך בידי המו"ל היה מוכן רשיון לעתון בשם "הזמן", וכך המשיך העתון להופיע, בשינוי השם, עד מלחמת העולם הראשונה.

ישראל קלויזנר, וילנה - ירושלים דליטא: דורות אחרונים, 1881-1939, ע' 456-455